

Phụ lục 1. ĐIỀU KHOẢN THAM CHIẾU (ToR)

Lấy ý kiến từ các doanh nghiệp về triển khai nghị định 59 “Quản lý tiến cận nguồn Gen và chia sẻ lợi ích từ việc sử dụng nguồn Gen”

Dự án “Phát triển thương mại sinh học – BioTrade khu vực Đông Nam Á”

Bối cảnh

Dự án BioTrade khu vực Đông Nam Á được tài trợ bởi Chính phủ Thụy Sĩ (SECO) và thực hiện bởi HELVETAS Swiss Intercooperation từ 2016-2021. Dự án BioTrade khu vực Đông Nam Á thúc đẩy thương mại bền vững trong ngành nguyên liệu tự nhiên tại Việt Nam, Lào và Myanmar nhằm bảo tồn đa dạng sinh học và cải thiện đời sống của người dân ở khu vực nông thôn. Trong khuôn khổ tuân thủ các tiêu chuẩn BioTrade, dự án hỗ trợ các bên thực hiện nghị định thư Nagoya về Tiến cận nguồn Gen và chia sẻ công bằng lợi ích từ việc sử dụng nguồn Gen, gọi tắt là ABS.

Tại Việt Nam, Nghị định 59 về Quản lý tiến cận nguồn Gen và chia sẻ lợi ích từ việc sử dụng nguồn Gen được thông qua ngày 12 tháng 5 năm 2017 và chính thức có hiệu lực tháng 7 năm 2017. Cục bảo tồn đa dạng sinh học (BCA) – cơ quan đầu mối thực hiện ABS tại Việt Nam đã tổ chức thông tin và truyền truyền tới các Bộ, ngành, địa phương liên quan trên cả nước. Tính đến thời điểm này, BCA cũng đã nhận được các Đơn đăng ký tiếp cận nguồn gen, trong đó chủ yếu là các yêu cầu phục vụ cho mục đích nghiên cứu phi thương mại. Mặc dù đã tiếp nhận một số hồ sơ của tổ chức nước ngoài với mục đích tiếp cận thương mại, nhưng BCA nhận thấy cần tìm hiểu thông tin đầy đủ hơn cũng như những phản hồi về việc áp dụng Nghị định 59 của các doanh nghiệp trong và ngoài nước đã và đang sử dụng các nguồn gen và tri thức bản địa.

Dự án BioTrade do tổ chức HELVETAS Swiss Intercooperation thực hiện nhằm mục tiêu đưa Việt Nam trở thành quốc gia được quốc tế công nhận về cung cấp các sản phẩm từ hợp chất tự nhiên cho các ngành công nghiệp thuốc thảo dược và mỹ phẩm- được khai thác và chế biến theo Tiêu chuẩn tự nguyện về Thương mại Sinh học có Đạo đức (EBT). Với cách tiếp cận theo chuỗi giá trị, Dự án hợp tác với nhiều doanh nghiệp trong và ngoài nước, đều là những doanh nghiệp có nhu cầu tuân thủ các yêu cầu về trách nhiệm xã hội và môi trường, trong đó có việc tiếp cận nguồn gen và chia sẻ công bằng lợi ích từ nguồn gen đó. Tuy nhiên, quá trình thực hiện dự án cho thấy các doanh nghiệp cũng gặp khó khăn trong việc hiểu rõ hơn về các quy định tại Nghị định, về trình tự thủ tục, phương thức và hình thức chia sẻ lợi ích.

Trên bối cảnh đó, HELVETAS tìm kiếm đối tác để tìm hiểu, đánh giá thực tế triển khai Nghị định 59 dưới cái nhìn của doanh nghiệp. Việc hợp tác này vừa giúp BCA điều chỉnh cách tiếp cận tới doanh nghiệp, đưa ra các hướng dẫn cụ thể hơn, đồng thời giúp HELVETAS định hình các bước hỗ trợ doanh nghiệp liên quan đến ABS trong các năm tiếp theo của dự án.

Mục tiêu:

- Thông tin tới doanh nghiệp về nghị định 59/2017/NĐ-CP về Quản lý tiến cận nguồn Gen và chia sẻ lợi ích từ việc sử dụng nguồn Gen đồng thời chia sẻ các mô hình thực tiễn đang có trong nước và quốc tế;
- Chia sẻ từ các doanh nghiệp đang triển khai hoạt động BioTrade và phân tích những khó khăn, vướng mắc khi áp dụng các quy định của Nghị định 59, lựa chọn một số doanh nghiệp:
 - o Bên sử dụng nước ngoài: ví dụ như trường hợp đối tác sử dụng tinh dầu Hồi phục vụ sản xuất dược phẩm; hay tinh dầu cánh kiến, quế làm mỹ phẩm; vi sinh vật phục vụ sản xuất enzyme.
 - o Bên sử dụng thu mua nguyên liệu thông qua đối tác trong nước: cung cấp rau đắng đất cho các công ty nước ngoài với các mục đích;
 - o Bên sử dụng là công ty dược phẩm trong nước: ví dụ như Nam Dược, Traphaco....
- Nghiên cứu phân tích đối với từng trường hợp cụ thể và đề xuất phương án thực hiện (hình thức và cách thức thực hiện chia sẻ lợi ích từ việc sử dụng nguồn gen được thống nhất trong hợp đồng tiếp cận nguồn gen và chia sẻ lợi ích giữa Bên tiếp cận và Bên cung cấp) đảm bảo hài hòa giữa các tiêu chí thương mại sinh học và quy định pháp luật về luật về ABS.

Phương pháp thực hiện:

Đơn vị được lựa chọn chủ động phối hợp với Cục bảo tồn đa dạng sinh học xây dựng kế hoạch chi tiết, phân bổ nhân sự phù hợp để thực hiện hoạt động này.

Nội dung hoạt động và thời gian dự kiến:

Thời gian	Hoạt động	Kết quả
15-20 April, 2018	Thiết kế bảng hỏi khảo sát các doanh nghiệp về việc áp dụng nghị định 59	Bảng hỏi phù hợp với thực tế triển khai của doanh nghiệp
21-28 April, 2018	Tiến hành khảo sát và tổng hợp dữ liệu	Báo cáo tổng hợp và phân tích từ khảo sát
4 – 14 May, 2018	Hội thảo tham vấn doanh nghiệp và phác thảo các mô chia sẻ lợi ích	<ul style="list-style-type: none"> - Giới thiệu về nghị định và chia sẻ các mô hình cụ thể - Các ý kiến từ doanh nghiệp - 2-3 mô hình chia sẻ lợi ích triển khai áp dụng NĐ và xin cơ chế đặc thù (khi cần thiết)
14-20 May, 2018	Tổng hợp báo cáo và thống nhất lộ trình triển khai thí điểm	Báo cáo

Yêu cầu tư vấn:

- Trình độ thạc sỹ về quản lý chất lượng, nông nghiệp bền vững hoặc lĩnh vực tương đương

- Có kinh nghiệm chuyên môn tối thiểu 5 năm về phát triển chuỗi giá trị nông lâm sản, hợp tác công tư
- Có hiểu biết về ngành nguyên liệu tự nhiên bao gồm cả lĩnh vực sản xuất và chế biến.
- Có kinh nghiệm làm việc với doanh nghiệp dược liệu, Cục bảo tồn đa dạng sinh học là một lợi thế.

Tổ chức và cá nhân quan tâm gửi hồ sơ quan tâm kèm đề xuất thực hiện và chi phí tương ứng về HELVETAS Swiss Intercooperation, 298F Kim Mã, Ba Đình, Hà Nội, hoặc helvetas.vietnam@helvetas.org trước 17h ngày 15/4/2018.